

Plan van aanpak opzetten “de Komeet”.

De samenwerking voor passende opvang en passend onderwijs voor het jonge kind in Wijchen.

Inleiding.

In 2011 is er een oproep vanuit het ministerie gekomen voor onderwijs en jeugdzorg om mee te doen aan de voorlopersaanpak, het doel was om vooruit lopend op de transitie jeugdzorg en het passend onderwijs een nauwe samenwerking op te zetten tussen zorg en onderwijs. In dit kader is de samenwerking op het gebied van het jonge kind opgepakt.

De deelnemers.

Kinderopvang de Eerste stap: Marlien Joosse, Marieke Boschloo en Jolanda van Vuuren
Basisonderwijs samenwerkingsstichting Kans en Kleur, SBO de Bolster: Titia Blankstein en Bernadette Tjisse Klase
Paulusschool, Jean Paul Later en Wytze Scheringa
Kleur, Jasper Pors
Driestroom, Martienke van Til en Yvonne Strunk
CJG, Els Verweij
Gemeente: Mirjam Derks

Doel.

Voor kinderen van 0-7 jaar woonachtig in Wijchen waarbij sprake is van een mogelijke ontwikkelingsproblematiek een passend aanbod te realiseren. Opvang, onderwijs en hulpverlening worden op elkaar afgestemd en op maat aangeboden aan het kind en het gehele systeem (gezin, sociaal netwerk).
Het uitgangspunt is dat het aanbod dichtbij huis gegeven wordt, zo kort en licht mogelijk. Reguliere opvang en onderwijs wordt toereikend door passende ondersteuning.

Huidige situatie.

Van de groep kinderen tussen de 0 en 7 jaar gaat een groot deel naar de reguliere kinderopvang bij bijvoorbeeld de Eerste stap, naar peuterspeelzalen, evt met VVE aanbod (eveneens van de Eerste Stap) en vervolgens naar de reguliere basisschool.
Jonge kinderen waarbij de ontwikkeling specifieke vragen oproept of om ondersteuning vraagt, gaan vaak via het medische circuit voor gespecialiseerde opvang en behandeling naar Nijmegen. Dit kan zijn bij Driestroom, Kentalis, Entrea, Maartenskliniek enz. Vaak gaan deze kinderen vanuit deze opvang naar het speciaal onderwijs in Nijmegen.
Kinderen met specifieke onderwijsbehoeften, gesignaleerd binnen kinderopvang of peuterspeelzaal, gaan ook naar de JRK (jong risico kinderen) groep binnen de Bolster, deze kinderen hebben een beschikking van de PCL.

Sinds mei '12 is er een gespecialiseerde naschoolse kinderopvang van Kleur in Wijchen, de Vlijcher. Kinderen tussen de 4 en 12 jaar met een AWBZ indicatie kunnen hier door de weeks en op zaterdag naar de buitenschoolse opvang.

Gewenste situatie.

In de ideale situatie werken onderwijs, kinderopvang en zorg zeer nauw samen om zo veel mogelijk dicht bij huis passende opvang en onderwijs te verzorgen. Daarnaast zouden in één gebouw, of meer gebouwen heel dichtbij elkaar, de volgende functies te vinden kunnen zijn:

- Reguliere kinderopvang
- Peuterspeelzaal
- Reguliere basisschool
- JRK groep
- Observatie en onderzoek vindt zo mogelijk plaats in de reguliere peuterspeelzaal of kinderopvang in Wijchen, en thuis.
- Behandeling gecombineerd op de plek waar het kind verblijft. De deskundigen gaan naar de kinderen toe i.p.v. andersom.
- Gespecialiseerde opvang geïntegreerd in / verbonden aan de reguliere peuterspeelzaal / kinderopvang.

In deze situatie kan er reguliere opvang en onderwijs plaats vinden zoveel en zolang mogelijk en binnen de gemeente. Als er zorgen zijn op het gebied van de ontwikkeling kan er in de reguliere setting observatie plaats vinden en eventueel onderzoek. Als blijkt dat het betreffende kind specifieke ondersteuningsbehoeften heeft kan dit zeer nabij aangeboden worden zowel wat betreft kinderopvang/ peuterspeelzaal als behandeling als onderwijs.

Het is zeer aannemelijk dat een kind maar kortdurend of alleen op een specifiek gebied de ondersteuning nodig heeft. In dit plaatje kan het kind ook makkelijk en snel terug naar de reguliere setting op gebieden waar dit mogelijk is.

Het contact tussen ouders, opvang, hulpverlening en onderwijs kan en moet in dit plaatje intensief zijn en goed op elkaar afgestemd. Ieder pakt de rol en verantwoordelijkheid die hoort bij zijn taak.

In de periode dat de kinderen in de JRK groep zitten is het doel om door onderwijs en observatie samen met ouders te komen tot een passende vorm van vervolgonderwijs.

De organisatie.

Binnen Wijchen is er gezocht naar een geschikte locatie waarbij die samenwerking verder kan worden uitgebouwd. Er was geen mogelijkheid om alle voorzieningen in één gebouw te krijgen, er is wel een locatie waarbij dicht bij elkaar gewerkt kan worden. Deze locatie is gevonden bij de brede school Noorderlicht vlakbij de kinderdagopvang van de Eerste stap aan de Fazantstraat.

Bij deze kinderopvanglocatie is de mogelijkheid voor gespecialiseerde opvang. In Noorderlicht is een reguliere basisschool, BSO en peuterspeelzaal.

Het bestuur en de gebruikers van Noorderlicht hebben te kennen gegeven dat de JRK groep twee lokalen kan gaan huren.

Om onderzoek, observatie en behandeling op de reguliere setting of in ieder geval dichtbij huis te realiseren wordt er een mobiel observatieteam opgezet. Dit team bestaat uit drie generalisten met specialisatie vanuit verschillende organisaties. Zij worden betrokken bij specifieke ondersteuningsvragen via het ZAT of rechtstreeks door de zorgcoördinator. De medewerker uit het team die betrokken wordt bij een kind is de proces eigenaar, onderhoudt een nauwe samenwerking met de ouders, zorgt dat het proces vlot verloopt en iedereen die betrokken is wordt geïnformeerd.

In dit team zitten twee medewerkers met korte lijnen naar de integrale vroeghulp, en een medewerker van het onderwijszorgcentrum. Zij kunnen specialistische ondersteuning aanvragen bij het gebiedsgebondenteam. In dit laatste team zitten specialisten vanuit verschillende organisaties.

De kinderen tussen 0 en 4 jaar die niet op de kinderopvang of peuterspeelzaal zitten, bijvoorbeeld vanwege de financiële bijdrage, moeten ook geholpen kunnen worden. Als deze kinderen in beeld komen, via consultatiebureau of oudere broertjes / zusjes op een basisschool, zal er gekeken moeten worden of zij met een gemeentelijke bijdrage naar de opvang kunnen gaan (deze kinderen bezoeken nu met indicatie een AWBZ-voorziening, straks, binnen de nieuwe wetgeving, is de gemeente hiervoor verantwoordelijk.) De toeleiding zal verlopen via het ZAT, de kaders worden hiervoor opgesteld. Deze kinderen kunnen dan dichtbij huis naar de opvang en specialistische ondersteuning kan verzorgd worden via bijvoorbeeld Kleur, Driestroom of Entrea. Ook kan er opvoedondersteuning thuis verzorgd worden. Hierbij is het nodig dat de gemeente de kinderopvangplaatsen inkoopt, bijvoorbeeld door middel van een Sociaal Medische Indicatie. Zie hiervoor de aparte aanvraag SMI met inschatting van de kosten.

De overstap van opvang naar onderwijs kan, als er speciale onderwijsondersteuning gewenst is, via het ondersteuningsplatform verlopen. Zij adviseren en faciliteren waar nodig is.

Het is belangrijk om goed samen te werken en steeds te bekijken wie waarvoor verantwoordelijk is.

Het besef is er bij alle partijen dat we niet alles kunnen, er zijn kinderen met zulke specifieke ondersteuningsbehoeften dat dit alleen geboden kan worden in een zeer specialistische setting. Hiervoor is ook kwantiteit nodig om de kwaliteit te kunnen bieden en dit zal niet mogelijk zijn binnen Wijchen. Maar het uitgangspunt is: regulier waar het kan, specialistisch waar het moet.

Planning.

Observatieteam en gebiedsgebondenteam.

In Wijchen komt een observatieteam, bestaande uit drie generalisten. Dit moet de komende tijd verder uitgewerkt worden hoe de werkwijze is en wie in dit team deelnemen.

Vanuit de gemeente is de opdracht gegeven aan verschillende organisaties om een gebiedsgebondenteam op te zetten. Deze voorziening heeft de deskundigheid om onderzoek, diagnostiek en behandeling binnen Wijchen te gaan bieden. Ook dit moet de komende periode praktisch uitgewerkt worden.

Gespecialiseerde opvang binnen de Eerste stap.

De Eerste stap zal alle kinderen zoveel mogelijk regulier opvang bieden. Als het nodig is dan zal er gespecialiseerde opvang aan de Fazantstraat geboden worden binnen de reguliere groep dan wel in een nieuw te vormen groep, e.e.a. naar gelang er vraag is. De eventuele opvangafspraken dan wel voorzieningen worden waar nodig aangepast aan de behoeften van het kind met behulp van een gemeentelijke bijdrage. De specifieke deskundigheid komt naar het kind toe en leert de medewerkers wat er nodig is of leveren extra handen.

Met de gemeente worden de afspraken vastgelegd over de financiën voor de kinderen die opvang nodig hebben maar waarvan de ouders geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag en / of de ouderbijdrage niet kunnen betalen.

JRK in Noorderlicht.

Binnen Noorderlicht zullen er aanpassingen gedaan moeten worden om de JRK een goede unitruimte te geven met alle voorzieningen. Ook zullen er gebruikers een andere ruimte krijgen voor hun activiteiten, ook hiervoor zijn aanpassingen nodig. De kosten die hiervoor gemaakt moeten worden komen in een begroting welke bij de gemeente wordt ingediend. Deze verbouwing zal eind juni '14 klaar moeten zijn zodat de verhuizing voor de zomervakantie plaats kan vinden.

Het uitgangspunt is te starten met de JRK in Noorderlicht met ingang van het schooljaar '14 -'15.

In de laatste maanden voor de zomervakantie zal er een eerste aanzet gegeven worden aan de gezamenlijke visie op het pedagogisch klimaat in de onderbouw van de Paulusschool en de JRK groep, de peuterspeelzaal en kinderopvang worden hier eveneens bij betrokken en over geïnformeerd.

Globale begroting wat betreft huisvesting JRK

Aanpassen twee lokalen voor JRK, nieuw plafond, toiletgroep, vloer vernieuwen, schilderwerk, keukenblokje. €28.000,-

Inrichting lokalen voor JRK incl. berging €20.000,-

Optioneel:

Noorderlicht aanpassen ruimtes, herinrichting lokalen, Berging, herinrichting aula, plaatsen afzuiging, aanpassen bewegwijzering €15.500,-

Aanvraag voor plaatsing in de kinderopvang (dagopvang en buitenschoolse opvang) op sociaal medisch indicatie

Het beleid van de rijksoverheid maakt het mogelijk ook kinderen op Sociaal Medische Indicatie in de kinderopvang te plaatsen en heeft de gemeenten hierin een rol gegeven. Samen met de wijzigingen in de jeugdzorg en de AWBZ vraagt dit om nieuw beleid van de gemeente.

In het kader van de Pilot Voorlopersaanpak De Komeet hierbij de vraag aan de gemeente om plaatsingen op SMI in de kinderdagopvang mogelijk te maken. Hieronder nadere informatie betreffende de SMI landelijk en binnen de gemeente Wijchen.

Standpunt rijksoverheid:

Kinderopvang voor ouders met sociaal-medische indicatie (smi)

Als u of uw partner niet werkt of re-integreert naar werk, komt uw gezin niet in aanmerking voor kinderopvangtoeslag. Toch kan het soms in het belang van u of uw kind zijn om gebruik te maken van kinderopvang. U kunt dan op basis van [sociaal-medische indicatie \(smi\)](#) een tegemoetkoming krijgen voor kinderopvangkosten van uw gemeente. Vraag hiernaar bij uw gemeente.

Standpunt gemeente

De gemeente Wijchen heeft echter in 2011 als bezuiniging besloten dat met ingang van 1-1-2013 er geen plaatsingen meer mogelijk zijn op Sociaal Medische Indicatie. Het bedrag dat daarmee werd bespaart is € 10.000,- en werd als volgt gemotiveerd: *“het hier om een zeer beperkte doelgroep gaat en het niet een taakveld van de gemeente betreft”* .

Huidige praktijk

We komen echter in de kinderopvang met praktijksituaties in aanraking waarbij we niet uit de voeten kunnen **zonder** de mogelijkheid van plaatsing op sociaal medische indicatie in de kinderopvang (zowel dagopvang als buitenschoolse opvang). Uiteraard is er de mogelijkheid van VVE plaatsing van vier dagdelen in de peuterspeelzaal voor peuters van 2-4 jaar, maar dit is voor een aantal situaties ontoereikend, soms gezien de leeftijd, soms gezien de speciale behoefte, maar vaak ook door de beperkte dagdelen.

Voorlopers aanpak

Zeker ook in het kader van de voorlopersaanpak is het dringend gewenst dat plaatsing op SMI op korte termijn weer mogelijk wordt gemaakt middels een subsidie van de gemeente voor SMI. Kinderopvang kan in een aantal situaties een preventieve en signalerende rol vervullen in het voorkomen van zwaardere problematiek bij kinderen.

Begroting: een voorlopige inschatting van de kosten kan als volgt worden gemaakt:

1 á 2 kinderopvangplaatsen per jaar, per kinderopvangplaats	€ 17940,- ¹
1á 2 buitenschoolse opvangplaatsen per jaar, per buitenschoolse opvangpl.	€ 10.230,- ²

---

¹ één kinderdagopvangplaats omvat 52x5 dagen opvang van 10 uur per dag, tarief 2014

² één buitenschoolseopvang plaats omvat voorschoolse-, naschoolse- en vakantieopvang, 52 weken per jaar tarief 2014

Casus voorlopersaanpak

Meisje geboren in maart 2011 wordt via het Consultatiebureau met een leeftijd van 9 maanden op grond van een Sociaal Medische Indicatie(SMI) geplaatst in de kinderdagopvang bij **de eerste stap**

Reden voor de Sociaal Medische Indicatie is gelegen in de kwetsbare opvoedingssituatie binnen het gezin.

Gezinssituatie:

- Gepensioneerde vader
- Moeder met beperkte verstandelijke vermogens
- Beide ouders zijn niet in staat voldoende structuur te bieden om dit meisje op te voeden
- Géén andere kinderen

Vanwege het gemeentelijke besluit géén SMI plaatsingen meer te honoreren moet de plaatsing in de kinderdagopvang per 1-1-2013 worden beëindigd, berichtgeving daarover in de laatste week december 2012. **De eerste stap** was niet op de hoogte van dit gemeenteraadbesluit en geeft bij de gemeente aan dat dit voor een aantal kinderen niet goed is. Helaas wordt het besluit om geen SMI meer af te geven niet teruggedraaid. Na overleg met de gemeente mag de plaatsing van zittende SMI kinderen verlengd worden tot 31-3-13.

Daarna start een VVE plaatsing op een peuterspeelzaal, 4 ochtenden van 2,5 uur.

Situatie op dit moment:

Bureau Jeugdzorg is betrokken in het gezin vanwege diverse problematiek, o.a. relatieproblemen, zelfmoordpoging moeder en drankmisbruik vader

M.a.w. er is nog steeds sprake van een zeer ongunstige opvoedingssituatie waarover de peuterspeelzaalmedewerkers zich grote zorgen maken. De plaatsing op de peuterspeelzaal is te kort van duur per dag, is onvoldoende gezien de hele situatie.

Voorstel: dit meisje opnieuw zo spoedig mogelijk een plaats in de kinderdagopvang bieden zodat zij via de dagopvang ondersteund kan worden in haar ontwikkeling. Er wordt vanuit **de eerste stap** contact opgenomen met Bureau Jeugdzorg om dit te bespreken.

Om geen tijd te verliezen is het voorstel van **de eerste stap** de kosten van de plaatsing via de VVE subsidie binnen de dagopvang mogelijk te maken. Dit vanwege het ontbreken van plaatsing op Sociaal Medische Indicatie. Mogelijk gevolg hiervan is dat er een tekort ontstaat op het VVE budget.

Een dergelijke casus als hierboven beschreven zou via de Sociale Wijk Teams, de voorlopersaanpak in combinatie met SMI binnen de kinderdagopvang, goed opgepakt kunnen worden.

Marlien Joosse
februari 2014